

Revizuirea Orientărilor privind finanțarea de risc

Notă explicativă

Revizuirile propuse ale Orientărilor privind finanțarea de risc¹ sunt direct legate de rezultatele verificării adecvării, o evaluare cuprinzătoare a politicii prin care se analizează dacă normele privind ajutoarele de stat, care au făcut parte din programul de modernizare a ajutoarelor de stat, sunt „adecvate scopului”. Rezultatele verificării adecvării sunt prezentate în Documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind verificarea adecvării, publicat la 30 octombrie 2020².

Rezultatele evaluării verificării adecvării au confirmat faptul că, în general, normele privind ajutoarele de stat pentru finanțare de risc puse în aplicare în 2014 au funcționat bine și au contribuit la remedierea disfuncționalității pieței care împiedica IMM-urile din UE să atragă finanțarea necesară pentru dezvoltarea și succesul acestora, fără a denatura în mod nejustificat concurența.

Cu toate acestea, evaluarea verificării adecvării a evidențiat totodată necesitatea de simplificare și clarificare ulterioară a modului de aplicare a normelor, astfel încât să se faciliteze implementarea schemelor de ajutoare de stat care sprijină finanțarea de risc. În acest scop, sunt avute în vedere următoarele categorii de modificări specifice ale Orientărilor privind finanțarea de risc:

- i. reordonarea dispozițiilor existente pentru a asigura o mai bună lizibilitate și a facilita punerea în aplicare, inclusiv consolidarea cerințelor existente pentru evaluarea *ex ante*, care se regăsesc în prezent în diferite părți ale orientărilor (**categoria 1**);
- ii. clarificarea suplimentară a conținutului specific și a nivelului elementelor de probă necesare pentru a face dovada unei disfuncționalități specifice a pieței sau a unui alt obstacol relevant în calea accesului la finanțare, în conformitate cu practica decizională existentă (**categoria 2**);
- iii. concentrarea orientărilor asupra aspectelor legate de compatibilitatea ajutoarelor de stat pentru a se evita suprapunerile cu Comunicarea privind noțiunea de ajutor (**categoria 3**);
- iv. simplificarea formulărilor existente și alinierea definițiilor, astfel încât să se asigure o mai mare coerență cu RGECA, fără a modifica fondul normelor (**categoria 4**).

Dispozițiile Orientărilor privind finanțarea de risc sunt completate prin Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare („RGECA”)³, care stabilește condiții de compatibilitate *ex ante* pe baza cărora statele membre pot pune în aplicare măsuri de ajutor de stat fără a le notifica în prealabil Comisiei. În paralel cu revizuirea Orientărilor privind finanțarea de risc, Comisia efectuează o revizuire specifică a RGECA, care va include, de asemenea, o modificare specifică a dispozițiilor RGECA relevante pentru finanțarea de risc și care va asigura coerența cu Orientările revizuite privind finanțarea de risc.

¹ Orientări privind ajutoarele de stat pentru promovarea investițiilor de finanțare de risc, JO C 19, 22.1.2014, p. 4-34.

² Se poate consulta online la adresa:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html

³ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, JO L 187, 26.6.2014, p. 1, ultima modificare: JO L 215, 7.7.2020, p. 3-6.

Îmbunătățiri specifice aduse Orientărilor revizuite privind finanțarea de risc

Categoria 1: reordonarea dispozițiilor pentru a asigura o mai mare lizibilitate și a facilita punerea în aplicare

- a. S-a introdus noua subsecțiune 4.1 cu scopul de a consolida toate cerințele legate de evaluarea *ex ante* care, în forma actuală a Orientărilor privind finanțarea de risc, se regăsesc în mai multe subsecțiuni. Astfel se simplifică structura Orientărilor privind finanțarea de risc și totodată se oferă mai multă claritate statelor membre.
- b. S-a revizuit secțiunea 4 din Orientările privind finanțarea de risc referitoare la evaluarea compatibilității aplicabilă măsurilor de ajutor pentru finanțare de risc care trebuie notificate Comisiei, astfel încât să se integreze hotărârea Curții de Justiție din 22 septembrie 2020 în cauza C-594/18 P⁴.

Categoria 2: clarificarea suplimentară a conținutului specific și a nivelului elementelor de probă necesare pentru a face dovada unei disfuncționalități specifice a pieței sau a unui alt obstacol relevant în calea accesului la finanțare, în conformitate cu practica decizională existentă

- a. Verificarea adecvării a arătat că statele membre întâmpină dificultăți în cuantificarea deficitului de finanțare. Prin urmare, cerința de cuantificare a deficitului de finanțare a devenit mai proporțională, și anume va rămâne în vigoare numai pentru schemele în cadrul cărora se acordă cele mai mari quantumuri de ajutor pentru beneficiarii individuali. Prin urmare, Orientările revizuite privind finanțarea de risc ar prevedea cerințe diferite în funcție de situație, după cum urmează:
 - în majoritatea cazurilor (de exemplu, întreprinderi mici cu capitalizare medie, întreprinderi inovatoare cu capitalizare medie, întreprinderi care primesc ajutorul după mai mult de zece ani de la înregistrare) este în continuare necesară o evaluare *ex ante* care să demonstreze existența unei disfuncționalități specifice a pieței (sau a unui alt obstacol relevant în calea accesului la finanțare), însă în cazul în care investiția per întreprindere se situează sub pragul de 15 milioane EUR prevăzut în RGECA, nu mai este necesară cuantificarea deficitului de finanțare;
 - în cazul măsurilor de finanțare de risc care vizează instrumente financiare la care nivelul de participare al investitorilor privați se situează sub ratele minime prevăzute în RGECA, evaluarea *ex ante* ar trebui, de asemenea, să cuprindă o evaluare detaliată a nivelului și a structurii ofertei de finanțare privată pentru tipul de întreprindere eligibilă din zona geografică relevantă și să demonstreze că disfuncționalitatea identificată a pieței sau un alt obstacol relevant nu poate fi înlăturat prin măsuri concepute în conformitate cu cerințele prevăzute în RGECA;
 - în cazul investițiilor de finanțare de risc care depășesc plafonul stabilit pentru fiecare întreprindere eligibilă în RGECA (și anume, 15 milioane EUR), evaluarea *ex ante* ar trebui să cuantifice, de asemenea, deficitul de finanțare (și anume, nivelul cererii nesatisfăcute a întreprinderilor eligibile în ceea ce privește

⁴ Hotărârea Curții de Justiție din 22 septembrie 2020, Austria/Comisia (Hinkley Point C), cauza C-594/18 P, EU:C:2020:742.

finanțarea) din cauza disfuncționalității identificate a pieței (sau a altui obstacol relevant).

În ansamblu, prezenta propunere reduce sarcina administrativă a statelor membre, dar menține cerința de cuantificare în cazul schemelor prin intermediul cărora se acordă cele mai mari cantumuri de ajutor unor întreprinderi individuale. În ceea ce privește celelalte scheme, este în continuare necesară evaluarea *ex ante* care să demonstreze disfuncționalitatea pieței (sau un alt obstacol relevant), precum și alte garanții care să asigure proporționalitatea ajutorului cu disfuncționalitatea pieței (sau cu un alt obstacol relevant).

- b. În ceea ce privește instrumentele fiscale, punctul 149 din Orientările privind finanțarea de risc limitau până acum investiția totală per beneficiar la suma de 15 milioane EUR prevăzută de RGECA. Cu toate acestea, în cazul instrumentelor financiare nu se aplică o astfel de constrângere. Prin urmare, acest punct din Orientările privind finanțarea de risc a fost aliniat la norma privind instrumentele financiare și, prin urmare, se permit, de asemenea, investițiile de finanțare de risc de peste 15 milioane EUR în cazul instrumentelor fiscale, dacă acest lucru se poate justifica pe baza evaluării *ex ante*.

Categoria 3: concentrarea orientărilor asupra aspectelor legate de compatibilitatea ajutoarelor de stat pentru a se evita suprapunerile cu Comunicarea privind noțiunea de ajutor

În 2016, la doi ani de la intrarea în vigoare a Orientărilor privind finanțarea de risc din 2014, Comisia a publicat, ca parte a pachetului de modernizare a ajutoarelor de stat, Comunicarea privind noțiunea de ajutor. În Comunicarea privind noțiunea de ajutor, Comisia a clarificat modul în care ar trebui interpretată noțiunea de ajutor de stat prevăzută în tratat, inclusiv condițiile în care o măsură de sprijin public nu constituie ajutor de stat în virtutea faptului că este pusă în aplicare în condiții normale de piață. Orientările prevăzute în acest sens în Comunicarea privind noțiunea de ajutor permit eliminarea secțiunii 2.1 „Testul operatorului în economia de piață” din Orientările revizuite privind finanțarea de risc pentru a simplifica conținutul acestora în vederea stabilirii compatibilității măsurilor de ajutor.

Categoria 4: simplificarea formulărilor existente și alinierea definițiilor, astfel încât să se asigure o mai mare coerență cu RGECA

- a. Orientările privind finanțarea de risc din 2014 au oferit o definiție ad hoc a „întreprinderilor inovatoare cu capitalizare medie”, și anume întreprinderile cu capitalizare medie ale căror costuri de cercetare, dezvoltare (C-D) și inovare reprezintă cel puțin 15 % din costurile lor totale de exploatare în cel puțin unul din cei trei ani premergători primei investiții în cadrul măsurii de ajutor de stat pentru finanțare de risc sau cel puțin 10 % pe an din costurile lor totale de exploatare în cei trei ani premergători primei investiții în cadrul măsurii de ajutor de stat pentru finanțare de risc. Textul actual propune alinierea acestei definiții la RGECA, prin definirea „întreprinderilor inovatoare cu capitalizare medie” drept întreprinderi cu capitalizare medie care sunt în același timp „întreprinderi inovatoare” în sensul articolului 2 punctul 80 din RGECA. În consecință, mai multe întreprinderi cu capitalizare medie pot fi considerate „întreprinderi inovatoare cu capitalizare medie” și, prin urmare, sunt eligibile să beneficieze de ajutoare pentru finanțare de risc în temeiul Orientărilor privind finanțarea de risc, deoarece caracterul inovator poate fi stabilit, astfel cum se

prevede în RGECA, fie printr-o evaluare a unui expert extern care atestă această caracteristică, fie atunci când costurile cu C-D reprezintă cel puțin 10 % din costurile totale de exploatare în cel puțin un an din cei trei ani premergători ajutorului.

- b. În secțiunea 3 privind ajutoarele care fac obiectul notificării, se propune modificarea actualului punct 47 litera (c), astfel încât măsurile care permit întreprinderilor să primească ajutor pentru finanțare de risc după mai mult de zece ani de la înregistrare să fie evaluate în temeiul Orientărilor privind finanțarea de risc, în timp ce, în conformitate cu normele actuale, limita este stabilită la mai mult de șapte ani de la prima vânzare comercială.

Scopul este evitarea incertitudinilor în ceea ce privește identificarea „primei vânzări comerciale” care au fost evidențiate în timpul evaluării verificării adecvării. Înlocuirea datei „primei vânzări comerciale” cu data „înregistrării” ca dată de începere a perioadei în care întreprinderile pot primi, în general, ajutor pentru finanțare de risc va simplifica aplicarea normelor, având în vedere că înregistrarea este mai ușor de interpretat decât „prima vânzare comercială”. În cazul întreprinderilor eligibile care nu fac obiectul unei obligații de înregistrare se poate considera că perioada de eligibilitate de zece ani începe din momentul în care întreprinderea respectivă fie își începe activitatea economică, fie devine plătitoare de impozite pentru activitatea sa economică. De asemenea, utilizarea datei de înregistrare ca referință este în concordanță cu anumite dispoziții ale RGECA (cum ar fi articolul 22 privind ajutorul la înființare).

Se propune prelungirea perioadei relevante de la șapte la zece ani pentru a se evita reducerea *de facto* a perioadei de eligibilitate, deoarece înregistrarea are loc, de obicei, înainte de prima vânzare comercială. În acest context, studiul realizat în cadrul evaluării indică perioada de zece ani ca fiind o limită adecvată pentru eligibilitate, având în vedere că IMM-urile care desfășoară activitate de zece ani sau mai puțin sunt mai susceptibile să se confrunte cu probleme în ceea ce privește accesul la finanțare în comparație cu IMM-urile cu o experiență mai mare.